

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ДОНБАСУ

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДОНЕЧЧИНИ

1

ТОМ

А•Б•В

ДОНЕЦЬК•ВИДАВНИЦТВО•ПРОМІНЬ•2013

УДК 94(477.62)(031)
ББК 63.3(4УКР)я20
Е64

Е64 ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДОНЕЧЧИНИ. / Під редакцією д.і.н., проф. П.В. Доброва. –
Донецьк: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ», 2013. –
440 с., іл. кольорові, ч/б.

ISBN 978-966-2008-01-2

В «Енциклопедії Донеччини» в довідково-інформативній формі подані славетні сторінки історії Донеччини.

У виданні зосереджено відомості про людей, які зробили помітний внесок у розвиток регіону на різних етапах його становлення: підприємців, діячів культури, освіти. Інформується про видатних осіб, які жили в різні часи та живуть зараз, уславляючи Донеччину своєю працею та звершеннями. Вміщено біографії державних, політичних, громадських, релігійних діячів, полководців, героїв війн, космонавтів, письменників і художників, скульпторів і композиторів, артистів і мандрівників, вчених і конструкторів.

Окремі статті присвячені історичним подіям, які стали віхами в розвитку України та нашого регіону. Мається інформація про населені пункти Донеччини, промислові та інші підприємства краю, окремі виробничі об'єднання, різного роду організації та установи, особливості їхнього розвитку на різних історичних етапах. Увага надається географічним і топонімічним термінам, місцевим назвам окремих поселень та відповідним історичним змінам, що відбулися в цих назвах.

Енциклопедія насичена багатим ілюстративним матеріалом.

Видання адресоване широкому колу читачів, буде корисним вчителям загальноосвітніх шкіл, викладачам вищих навчальних закладів, школярам, студентам, краєзнавцям та всім, хто цікавиться історією рідного краю.

УДК 94(477.62)(031)
ББК 63.3(4УКР)я20

*Автор проекту «Енциклопедія Донеччини» і керівник авторського колективу –
Петро Васильович ДОБРОВ,
декан історичного факультету, завідувач кафедри історії України
Донецького національного університету,
доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України*

Редакційна колегія:

*голова колегії – ДОБРОВ П.В.
заступники голови колегії – ГРИДІНА І.М., СТЯЖКІНА О.В.
відповідальний секретар – НІКОЛЬСЬКИЙ В.М.
члени колегії – АНДРОСОВА С.Л., ГРИДІН А.М., ДМИТРІЄВА Н.Х.,
ДОБРОВ Е.В., КУЗІНА К.В., ЛЮДОРОВСЬКА Т.Ю.,
ПИЛИПЕНКО Д.В.*

ISBN 978-966-2008-01-2

© Автор-упорядник Добров П.В., 2013
© ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ», 2013



О.О. Бондарчук

здобув ступінь кандидата педагогічних наук. З червня 1981 р. – ст. викладач каф. педагогіки та психології. Автор монографії «Формирование личности воспитателя в условиях университетского образования» (1996), навчальних посібників: «Методика работы начинающего классного руководителя» (1990), «Опыт и мастерство педагогов-новаторов» (1990), «Организационно-педагогические основы социализации учащейся молодежи» (1992). У травні 1997 р. захистив докторську дисертацію.

Дж.: Інформація надана кафедрою педагогіки ДонНУ; Терещенко В. Золото у кожного в душі – Донецьк, 2010.

М. Венцова

БОНДАРИХІНСЬКА КУЛЬТУРА – існувала протягом фінальної стадії пізнього бронзового віку (остання третина II тис. до Р.Х.) в Лівобережному українському лісостепу, включаючи верхню й середню течії Сіверського Дінця, а на північному сході досягала Середньої Донщини і Цінїнсько-Мокшанського межиріччя. Б.к. виділена В.А. Іллінською (1955), її назва походить від селища, дослідженого на Ізюмщині.

На Донеччині відомо більше трьох десятків поселень з матеріалами Б.к., ареал яких охоплює винятково лівобережжя Сіверського Дінця. Розкопки провадилися лише на одиничних, серед яких Борькин Струмок, Давидо-Нікольське, Діброва, Зелена Горлиця 4, Іллічівка, Кар'єрне, Кібікінський Колодязь, Лиман, Лиманське Озеро, Оріхове-Донецьке IV. На деяких з них досліджено рештки жител двох типів – напівземлянки з котлованами та стовпові з дерев'яною підлогою і каркасно-плетеними стінами, усередині яких виявлено вогнища, господарські ями і глиняний посуд, вироби з кістки,

каменю, кременю і зрідка бронзи. Населення Б.к. займалося осілим тваринництвом, мисливством і рибальством, різними домашніми промислами. Відомо один могильник – Лиманське Озеро, на якому досліджено типові для Б.к. поховання за обрядом кремації – спалені рештки поміщали в неглибокі ґрунтові ямки.

Б.к. сформувалася на основі мар'янівської культури Верхньої Наддніпряни й позняківської культури Волго-Окського басейну. У результаті міграції з північних регіонів бондарихінські племена потрапили в басейн Сіверського Дінця, де вступили в контакт з місцевим населенням – нащадками зрубної культури. В етнічному відношенні носіїв Б.к. пов'язують з прафіно-уграми або з прабалтами.

Лит.: Буйнов Ю.В. Хронология и периодизация бондарихинской культуры // Проблемы хронологии культур энеолита – бронзового века Украины и юга Восточной Европы. – Днепропетровск, 1994; Горбов В.Н., Усачук А.Н. Бондарихинское поселение предскифского времени ... // Донецкий археологический сборник. – 2001. – Вып. 9. – С. 15–45; Корохина А.В. До походження бондарихінської культури // Археологія. – 2009. – № 3. – С. 13–18.

Р.О. Литвиненко

БОНДАРЧУК Олег Олександрович – д-р іст. наук (1991), громадський діяч. Н. 16.11.1948 р. в с. Мала Правутина Берездівського р-ну Хмельницької обл. У 1971 р. закінчив історичний ф-т Донецького держ. ун-ту. З 1973 р. працював асис. каф. історії КПРС. У 1979 р. захистив кандидатську дисертацію. Працював у Київському політех. ін-ті, Київському нац. ун-ті ім. Т. Шевченка. У 1991 р. захистив докторську дис. З 1992 р. працював в адміністрації першого та другого Президентів України головним консультантом Управління з питань внутрішньої політики,

згодом – завідувачем сектором політичного аналізу. У 2000–2002 рр. працював в Національній Академії наук України заступником голови Українського міжнародного комітету з питань науки і культури. З 1995 р. – голова Всеукраїнського благодійного фонду «Соціальне партнерство». Наукові інтереси: соціальні проблеми українського суспільства, дослідження профспілкового руху, становлення системи соціального партнерства в Україні, розбудови громадянського суспільства. Брав участь у розробці концепції національної безпеки України. З 2002 р. – радник голови, керівник аналітично-інформаційного відділу, керівник прес-служби Федерації профспілок України. З 2008 р. очолює службу голови Федерації профспілок України.

П.В. Добров, І.М. Грідіна

Бондарихінська культура

